

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВА ЧАСТИНА
А0105

Код 22991037

"12" січня 2022 р.

№ 116/9/3/ ББ

04119, м. Київ, 119, вул. Дегтярівська, 19.
e-mail: orgpl@ksv.dod.ua

ЄВРОПЕЙСЬКЕ БЮРО
ВІДМОВИ З МОТИВІВ СУМЛІННЯ
www.ebco-beoc.org/ [@ebcobeoc](mailto:ebco-beoc.org)

вул. Ван Елевік, 35,
Брюссель, 1050, Бельгія

В управлінні персоналу штабу Командування Сухопутних військ Збройних Сил України за дорученням опрацьовано Ваше звернення щодо проходження громадянами України військової та альтернативної (невійськової) служби.

За результатами опрацювання повідомляємо.

1. Якою є тривалість військової служби та якою є тривалість альтернативної невійськової служби?

Відповідно до статті 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" строки строкової військової служби в календарному обчисленні встановлюються:

для солдатів і матросів, сержантів і старшин, які проходять строкову військову службу в Збройних Силах України та інших військових формуваннях, – до 18 місяців;

для осіб, які на час призову на строкову військову службу мають ступінь вищої освіти магістр, – до 12 місяців.

Статтею 6 Закону України "Про альтернативну (невійськову) службу" передбачено, що строк альтернативної служби у півтора рази перевищує строк військової служби, встановлений для солдатів і сержантів, які проходять строкову військову службу в Збройних Силах України та інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях. Для осіб, які мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки спеціаліста або магістра, строк альтернативної служби у півтора рази перевищує строк військової служби, встановлений для осіб, які мають відповідний рівень освіти.

2. Коли було вперше визнано право людини на відмову від військової служби з мотивів сумління? У якому році та згідно із яким законом або статтею Конституції?

Якщо виконання військового обов'язку суперечить релігійним переконанням громадянина, виконання цього обов'язку має бути замінено альтернативною (невійськовою) службою згідно із статтею 35 Конституції України від 28 червня 1996 року. Правове регулювання проходження громадянами альтернативної (невійськової) служби здійснюється відповідно до Закону України "Про альтернативну (невійськову) службу" № 1975-ХІІ від 12 грудня 1991 року.

3. Чи всі військовозобов'язані офіційно поінформовані про право людини на сумлінну відмову від військової служби, і яким чином?

Відповідно до пункту 27 Положення про підготовку і проведення призову громадян України на строкову військову службу та прийняття призовників на військову службу за контрактом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 2002 № 352 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 2021 р. № 100) керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки під час приписки зобов'язаний виявити призовників, які бажають та мають право проходити альтернативну (невійськову) службу та зробити відмітку в обліковій картці призовника.

4. Який порядок проходження військовозобов'язаними альтернативної невійськової служби? Чи є військовозобов'язані, яким відмовляють у цьому праві людини?

Альтернативна (невійськова) служба є службою, яка запроваджується замість проходження строкової військової служби і має на меті виконання обов'язку перед суспільством. В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження права громадян на проходження альтернативної (невійськової) служби із зазначенням строку дії цих обмежень.

Проходження громадянами альтернативної (невійськової) служби регламентується Положенням "Про порядок проходження альтернативної (невійськової) служби" (зі змінами), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 1999 № 2006.

Право на альтернативну (невійськову) службу мають громадяни України, якщо виконання військового обов'язку суперечить їхнім релігійним переконанням

і ці громадяни належать до діючих згідно з законодавством України релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю. Прийняття рішення про направлення громадянина України для проходження альтернативної служби, визначення місця проходження покладається виключно на місцеві державні адміністрації.

5. Чи справді альтернативна невійськова служба є чисто цивільною, якою керують невійськові органи влади або міністерства?

Альтернативну (невійськову) службу громадяни проходять на підприємствах, в установах, організаціях, що перебувають у державній, комунальній власності або переважна частка у статутному фонді яких є в державній або комунальній власності, діяльність яких у першу чергу пов'язана із соціальним захистом населення, охороною здоров'я, захистом довкілля, будівництвом, житлово-комунальним та сільським господарством, а також у патронажній службі в організаціях Товариства Червоного Хреста України.

Контроль за організацією альтернативної служби здійснюється місцевими державними адміністраціями.

6. Яким є встановлений законом мінімальний вік для призову та для прийняття в добровільному порядку на військову службу в мирний час, у разі загальної або часткової примусової мобілізації та у час воєнного стану?

Відповідно до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" на військову службу за контрактом приймаються громадяни з 18 років, які пройшли професійно-психологічний відбір і відповідають установленим вимогам проходження військової служби.

Водночас на строкову військову службу призиваються придатні для цього за станом здоров'я громадяни України чоловічої статі, яким до дня відправлення у військові частини виповнилося 18 років, та старші особи, які не досягли 27-річного віку і не мають права на звільнення або відстрочку від призову на строкову військову службу.

7. В якому порядку юридично визначається та реалізується право людини на відмову від військової служби з мотивів сумління для діючих професійних військовослужбовців?

На альтернативну (невійськову) службу направляються громадяни, які підлягають призову на строкову військову службу і особисто заявили про неможливість її проходження, як такої, що суперечить їхнім релігійним переконанням, документально або іншим чином підтвердили істинність переконань та стосовно яких прийнято відповідні рішення. Не підлягають направленню на альтернативну службу громадяни: звільнені відповідно до законодавства від призову на строкову військову службу; яким відповідно до законодавства надано відстрочку від призову на строкову військову службу (на строк дії відстрочки).

Для вирішення питання про направлення на альтернативну (невійськову) службу громадяни після взяття на військовий облік, але не пізніше ніж за два календарні місяці до початку встановленого законодавством періоду проведення призову на строкову військову службу, особисто подають до відповідного структурного підрозділу місцевої державної адміністрації за місцем проживання мотивовану письмову заяву.

У разі призову на військові збори громадян, які після проходження строкової військової служби набули релігійних переконань і належать до діючих згідно

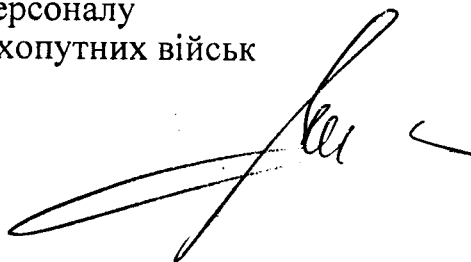
із законодавством України релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю, вони не пізніше семи календарних днів від дня одержання повістки територіального центру комплектування та соціальної підтримки про призов на військові збори подають особисто до відповідного структурного підрозділу місцевої державної адміністрації заяву про звільнення від призову на ці збори.

Порядок проходження альтернативної (невійськової) служби визначається Законом України "Про альтернативну (невійськову) службу" (зі змінами) та Положенням "Про порядок проходження альтернативної (невійськової) служби" (зі змінами) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 1999 № 2066.

8. Чи планується найближчим часом призупинити або скасувати призов?

Відповідно до затверджених військово-політичних вказівок щодо забезпечення реалізації державної політики в системі МО України у 2021, 2022 та двох подальших роках, до 2024 року передбачається поступове щорічне зменшення обсягів призову громадян України на строкову військову службу з одночасним збільшенням чисельності громадян, які приймаються на військову службу за контрактом.

Начальник управління персоналу
штабу Командування Сухопутних військ
Збройних Сил України
полковник

Роман ГОРБАЧ